

Asil am

1989'da Eskişehir'de doğdu. Mühendislik Fakültesi mezunu. Öyküleri *Varlık*, *Post* Öykü ve *Kafkaokur* gibi dergilerde yayımlandı. 2022'de yayımlanan *Ölümlünün Yaşam Fragmanları* kitabı ile 69. Sait Faik Hikâye Armağanı'nın kısa listesinde yer aldı. Öykü, roman ve tiyatro çalışmaları bulunmaktadır.

ASİL ÇAM

YAŞANACAK BİR YER OLSUN

roman

I

Başlangıcı Kayıp Döngüler ya da Sayı Doğrusunda İşaretlediğim Yer

Anlatmaya herhangi bir yerden başlayabilirdim. Çünkü şöyle bir bakınca uyandığın oda, gördüğün insanlar, yürüdüğün kaldırımlar, sokak isimleri, üstün başın, saçının tıraşı, yarım bıraktığın kitaplar, dinlediğin şarkılar, güldüğün şakalar, unvanların, telefonda konuştukların, yani cümlelerin, onları sıraya diziş şeklin, sonra mevsimlerin kar yağın ayları, masalların sonları, hastalıkların şekli, dünyaya yaklaşan asteroit isimleri ve hatta yasa koyucular değişiyor ama sende gördüğüm şey değişmiyor.

Her fırsatta sayı doğrusuna benzettığın yaşam çizginin hangi iki noktasını alıp baksam aynı şeyi görüyorum. Bu yüzden sıfır noktasını çizginin üzerinde buraya işaretliyorum. Bu tercihimin peşinde sürüklediğin durağanlığı biraz olsun hafifleteceğini ve sayfaları çevirmek için bize basit nedenler de vereceğini umuyorum.

Bir de şu var: Anlatabilmem ya da yan yana diziverdiğim tüm o ayrıntılar beni kimseden üstün kılıyor. Seni kendim-

den ayırmadığım için camın önündeki ceviz ağacına bakarken, sarı kedinin her gün gelip dikildiği kiremidi seyrederken, unuttuğum yeşil tonları düşünürken, ayaklarımın o en çok üşüdüğü günü aklımdan çıkaramazken, ağlarken ve bundan utanırken, içimde bir umut yeşertip yeniden kendime sarılırken, peş peşe komiklikler yapıp Üzüm'ü güldürürken, ışıkları kapatıp uyumayı denerken ve yutulmaktan korkup ışığa uzanırken ellerimle, gözlerimle, kendime acımlarımla, bağcıklarını çözmeden çıkardığım ayakkabılarımla, artık eskiden kıyafetlerimden bıkararak yenilerini almaya takat bulamadan, peş peşe sigara içerek can sıkıntısıyla ve sık sık sonu düşünerek, bundan korkarak, hem de çok korkarak bekliyorum. Senin gibi.

Şimdi başlıyorum.

Sarımsak. Haydarinin kokusu. Küçük bir tabağa sıvanmış, özenli görünsün, fiyatını hak etsin diye de üstüne biraz yağ ve kuru nane gezdirilmiş. Fehmi haydarinin ucundan alır almaz garsona bağıyor: “Koçum!”

Koçu, pavyondan küçük, meyhaneden farklı, türkü barı andıran ama kısa elbiseli kadınların bilezik taktığı kulüplerin tecrübeli şef garsonlarından. Fehmi kulübe adım attığı an onun cebine elli lirayı soktuğundan tüm gece bir uşak gibi davranıyor. “Gibi” davrandığını Fehmi biliyor, Fehmi'nin bildiğini şef garson da biliyor ama bu oyunu sürdürmeyi istiyorlar. Şef cebindeki elliliklerin sayısının çoğalacağından emin. Fehmi emir vermenin, hoş tutulmanın, tuzsuz diye taratoru geri göndermenin, temiz çatal-bıçak-servis tabağı trafiğinin ve özel hizmete dahil diğer şeylerin ismine yaptığı katkıyı seviyor. Çerkez Fehmi bir mekâna girerse, her şeyin en iyisini yer içer, biraz huysuzdur, komiyi azarlar, şefe mutfakla masa arası yirmi tur

attırır ama herkese de bakar. Şefin bir gecede en kötü dört yüz lirası vardır, komiyi sigara almaya elli lirayla yollar, uzun Parlement içer, para üstünü almaz, “Sok onu cebine,” diye komiyi azarlar, çıkarken mutfağa uğrayacağını söyler ya da çok sarhoş olacaksa ki genelde olur, hatta hep olur, aşçıyı masaya çağırır, cebine bir yüzlük sokuşturur, taratordan yakınır ve yüksek sesli müzikten dolayı anlaşılmayan şeyler söyler.

Şef garson girişte abartılı hareketlerle karşıladığı Çerkez Fehmi’nin paltosunu almadan önce büyük bir tomarı pantolon cebine aktardığına uyanmış, Fehmi de zaten uyansın diye yarı göstererek yapmıştı bunu. Paranın tomar hâli bile başlangıç için özel ilgiye yetecekken birinci dakikada gelen ellilikle bu gece nasibinin açık olduğuna sevinen şef, fazladan bir ciddiyetle komileri, mutfağı ve kadın çalışanları Fehmi’nin varlığından haberdar etmişti.

Herkesin paraya ihtiyacı vardı, göçle gelip şehre yerleşen komi manşetleri yıpranmış beyaz gömleğiyle tüm haftayı geçiriyor, izin gününde şehri ortasından bölen nehrin kenarında otururken eve bıraktığı paradan artanla bir paket sigara alıyordu. Sigarayı gizlenmeden gruplar hâlinde su kenarında oturan yaşlılarıyla eşitmişçesine içiyordu uzun uzun, bir kutu da kola alıyordu bazen. Şef garsonun iki kızı vardı, araları bir sene, büyük olan iyi okuyordu da küçüğün okulundan sürekli kâğıt geliyordu eve, kavgı ediyordu, okuldan kaçıyor, daha iyi bir ayakkabı istiyordu son günlerde, ablasından kalan telefon yerine yenisini istiyordu. Adam belki kendinden biliyordu kızının aksiliklerini, belki kaçıp giden karısına kızılıyordu sık sık. Yaşlı bir babaanneyle büyüyen kızları için bir şeyler yapmak istiyordu, ayakkabı, telefon, uslu olana da kıyamıyordu, ona da yeni bir elbise... Aşçının bir zamanlar lokantası vardı, kumardan vazgeçemiyordu belki, bitti gitti ne varsa elinde,

çocuğu olmamıştı, karısı yeni ölmüşü. Pişmanlıklarının kemikleşmesiyle donuk bir varlığa dönüşmüştü. Bir şişe şarap alacaktı, biraz kaşar sokacaktı mutfaktan cebine, gündüz televizyon izlerken uyuyakalacaktı. Kadınlarsa sürekli değişirdi, başka bir şehre kaçan, kaçıp buraya gelen, alkol komasına girip tedavi için hastaneye yatan, dayak yiyen çocuğunun babası ölen, cezaevine giren ya da daha ne kadarını hayal edebilirsen... Bu izbede yaşamaya çalışan kadınlar da yemek yer, faturaları, kiralari vardır. Onların da sevdiği şarkılar, özledikleri akrabaları, bir diş sarımsak istedikleri komşuları vardır. Bir de kutuları vardır belki, biriktirdikleri paralarla birlikte mutlu oldukları fotoğraflar durur, hava kararırken evde olmak, çocuğunun ödevine yardım etmek, dizi izlemek isterler. Şimdi, eve verilecek, yeni bir telefona harcanacak, kutuya konarken biraz daha hayal kurulacak para, ayaklarına kadar gelmişti ve geriye sadece Fehmi'nin cebinden çıkması kalmıştı.

Ve işte pamuktan yapılmış renkli banknotlar sesleniyordu: “Koçum!”

“Buyur abim!”

“Şu acı biberlerden getir, mutfığa söyle ortaya karışık bir ızgara daha ayarlasınlar, bir büyük daha getir, bir de komiyi yanıma yolla.”

Fehmi, Bülent'i –babandan bu isimle bahsedeceğim– ve şoförlerini kulübe getirmiş, altı kişiler. Tüm tırlar aynı anda yoldan dönüp hesap verince tomarın kalınlığı da artmış. Gerçi tırların senetleri var ödenecek ama şimdi parazit yapmayalım, Çerkez Fehmi âlemde, ne zaman isterse o zaman kalkar. Bülent'in suratı asık, ızgaranın sadece et şişlerini yiyor. Bu, onun artık bireysel düşündüğünü, Fehmi'nin işini ve diğer şoförleri sahiplenmekten vazgeçtiğini gösterme şekli. Önündeki bardak bir süredir aynı seviyede.

O gün tırlar döndüğünde, şoförlerin ve tırların sorumlusu, bir nevi müdürü olduğu için hesabı Fehmi'ye Bülent verdi. Alınan nakliye ücretleri, ödenen mazot paralarının fişleri, şoförlerin harcırahları, patlayan lastiklerin, körüklerin, stop lambalarının makbuzları üst üste toplandı, çıkarıldı, masanın üstündeki parayla karşılaştırıldı. Para önce yüz elli, sonra yüz kırk lira eksik çıktı. Bülent bir kez daha hesaplamak istedi, Fehmi boş ver, dedi, sana hesap soran mı var. Bülent hesabı eksik çıkan tırın şoförünü çağırıp ceplerini kontrol ettirdi, bir yemek fişi ya da başka bir masraf olabilirdi, bir şey çıkmadı. Fehmi hadi dedikçe Bülent hesabın tam çıkması için ısrar etti, belki de bilerek ağırdan aldı. Hem hesabı yeniden yapmaya başladı hem de Fehmi'yi "Paranın hepsini yanına alma," diye uyardı. Çünkü onu tanıyan herkes bilirdi ki Çerkez Fehmi'nin cebinde ne kadar para varsa sabaha kadar biter. Müdürün patron odasında uzun kalması şoförleri de sabırsızlandırdı, en kıdemlilerine "Bardak Dayı sen bir baksan," diye rica ettiler. Bardak Dayı odaya girip "Kulüp filan demişsin Fehmi çocuklara," deyince, Bülent elindeki kalemi masaya fırlatıp, "Biz burada elli liranın hesabını yapalım, sen parayı yine bir gecede ez," dedi.

"O zaman kaç para eksikse maaşımdan kestim, madem ince hesap yapıyoruz."

"Senin işine de gücüne de... Sabah tırın senedi var, bitir parayı sabaha kadar, sonra burada vızıklaresın para para diye!"

Fehmi şikâyet eder gibi Bardak'a döndü, "Bardak Dayı," dedi. Bardak Dayı'nın ismi rakıyı sadece su bardağıyla içtiği için böyle kalmıştı. "Hadi, diyorum, otuz senelik arkadaşız, bana hesap versen ne olur, vermesen ne olur. Yok, illa kendi kafasına yatanı yapacak. Maaştan kestim, deyince de zıphıyor."

"Gel işe güce sahip çık, dedin, geldik, ama işi senden ko-

rumaya çalışıyoruz Fehmi. Ne yaparsan yap, karışmıyorum artık,” dedi Bülent. Kısa bir sessizlik oldu, Bardak dayı, “Hadi çıkalım Fehmi,” dedi. Hepimiz acıktık. “Yok,” diyordu Fehmi. “Bülent gelmezse kulüp işi yatar, gidin istirahatinizi yapın.”

Bardak dayı Bülent’e döndü bu kez, ona hak verdiğini göstermek ister gibi konuşuyordu. “Hadi birader, şu ibne hazır tava gelmişken yiyelim, içelim.”

“Sen,” dedi Bülent. “Gördüğüm en büyük puştun Fehmi.” Fehmi sırtıyordu.

Yemek faslı bitince Fehmi masaya altı kadın çağırdı, her-kese bir kadın. Çünkü oralarda kadın da rakı bardağı gibiydi, herkes için en az bir tane. Bülent’in işi olmaz, biliyoruz, ka-dını oturmada yolladı, Fehmi’ye de kalabalık bir küfür sa-vurdu. Fehmi kadını bırakmadı, öbür yanına da onu oturttu. Bülent yemeği yiyince kalkacak oldu, şoförler bırakmadı, Bülent giderse Fehmi bizi de postalar, diye düşündüler. Bülent’e fazladan ilgi gösterip boşalan bardağını doldurdular, sohbet-e dahil etmek için onu yücelten sorular sordular. Bülent ayıp olmasın diye bir süre bu çabalara karşılık verdi, zaman iler-ledikçe dubleler çoğaldı, şoförlerin telaşı koyulaşan gecede yerini rahatlığa bıraktı.

Masaya alevli meyveler geliyor, daha bir çatal alınmamış mezeler gidiyordu. Peçeteye istek yazıyordu Fehmi, bağlama çalan gence de her seferinde peçeteye iki yüz lira yolluyordu. Bülent bir kere müdahale edecek oldu, Bardak dayı durdur-du. Kadınların sürekli içkileri tazeleniyordu. Ismarladıkları her içkide bir de bilezik geliyordu tepside. Bu plastik bilezik-ler içki demekti, içki demek de daha kabarık hesap demekti. Sahnede müzik durunca masaları dolaşan çalgı ekibini başına dikti Fehmi. Her şarkıda elliliği külah yapıp klarnetin boşlu-ğuna itti. Klarnetçi enstrümanını ağzından ayırmadan her se-

ferinde iki büklüm teşekkür etti, e ilirken de el  abuklu uyla parayı cebine çekti. Kemancı da saydı her bir elliyi, gecenin sonunda elliler eşit b l   lmeliydi.

Gecenin ba ından beri Bülent'e laf atıp konuşmaya  alı an Fehmi de ipin ucunu bırakmıştı. Yanındaki kadınlardan biri oturduğu yerde  uh hareketlerle dans ediyor, Fehmi de kadının tepesinden yirmi, elli, y  ... ne denk gelirse atıyordu. Son nokta bu oldu. Bülent hızlıca iki duble rakı i ti, dirse i-nize kadar bilezik oldu, yeter bu derede bu balık, dedi, önce kadınları gönderdi. Elinde meze taba ıyla gelen  efe masayı toplamasını söyledi. Mek nı turlayıp yeniden masaya varmak üzere olan fasıl ekibineyse gözüyle verdi mesajı, hemen anladılar. Fehmi durumu fark edene kadar tüm ahtapot kolları  ekilm  ti.

"Yeter Fehmi," dedi Bülent. "Kalk artık da ılalım evlere."

"Dur, daha yeni bulduk havamızı B lent im, nereye gidiyorsun," diyordu Fehmi ya da buna benzer bir şeydi söylediği çünkü kelimeler anasondan bezermi  dudaklarından yuvarlanarak çıkıyordu.

"Cebindeki parayı bitiresiye u ra ıyorsun Fehmi yine."

Fehmi bardakta kalan son yudumu da i ti. "Sana ne birader," dedi. "Para benim param değil mi, ister sa arım ister yakarım."

"Yak lan pezevenk!"

Fehmi cebinden çıkardığı y zl   tutu turup bozulmamış meyve taba ının içine bıraktı. Banknot yanıyordu, alevlerin gidiş yolunda mavi halkalar oluşuyordu.

Ertesi gün Bülent i e gitmedi. Bir süre hiç g r  mediler. Bülent'in i ten ayrılmasından    ay sonra Fehmi'nin i i bozuldu, tır senetleri icraya d  t . Uzun süre evde Yeşilçam filmleri seyretti, i i bozukken hep böyle yapardı. Sonra kiralık

araba işine girdi, epey de büyüdü ama yine para harcama-
nın dayanılmazlığı Fehmi'yi kandırdı. Ya da Fehmi bu sefer
çar çur etmeyeceğine parayı ikna etmişti ama yine içinden
geldiği gibi yaşadı. Ve bir daha battı. Bacağından vurdular,
borç taktığı kulüpçülerden ya da husumeti olan biri diye dü-
şünüldü ama kim olduğu bulunamadı. Vurulduğunda çok
sarhoştı, kimin yaptığını hatırlayamadı. Karmaşık bir dosya-
dan iki yıl ceza yattı, cezaevinden sonra Çerkez Fehmi ismine
sarıldı. Gayrimeşru ortamlara daha çok girip çıkar oldu. Bir
ara telefonla kendini savcı diye tanıtıp yaşlılardan para al-
maya çalıştığı için tutuklandı ama aslı çıkmadı, salıverdiler.
Eşyle de araları bozuldu, Zerrin'di ismi, çok çekti Fehmi'den.
Kültürlü bir kadındı, nazikti, sonunda ayrıldılar. Fehmi farklı
kadınlarla dost hayatı yaşadı. 1+1 bir daireye taşındı. Sonra
bir yolunu bulup kredi çekti, yedi ayrı stüdyo daire alıp on-
ları günlük kiraladı. Gün geldi, banka kredileri patladı, evler
icradan tek tek satıldı. Parasız, evsiz kalınca annesine taşındı.
Yine evden çıkmadan film izledi. Sonra bir yerlerden yine ya-
kaladı fırsatı, dayalı döşeli bir ofis kiraladı. Geçti büyük ma-
sanın arkasına, oturdu gösterişli koltuğa.

Bülent zaten işleri bozulduğu için Fehmi'nin tırlarının
başına geçmişti. Fehmi'nin planları büyüktü, filo kuracaktı,
uluslararası bir nakliye firması olacaklardı, onsuz yapamazdı.
Planlar büyük olsa da uzun vadeli süremeyeceğini biliyordu
Bülent. Fehmi'den sonra borç harç bir kamyon alıp İstanbul'da
çalıştı. Sene bitmeden eşinin hamile olduğunu öğrendi. İki
oğlandan sonra bir kız Bülent'e dünyanın en büyük hediye-
si gibi geldi ama işler iyi gitmiyordu. Eski borçlardan dolayı
kamyonu bağlandı. Bülent de bildiği başka yollardan para ka-
zanmaya çalıştı. Kızı kırk günlüktü, ikinci kez hapse düştü.
Çıktığında kızı üç buçuk yaşındaydı. İçeriden çıkar çıkmaz

İstanbul'a gitti, bir arkadaşının nakliye işinde çalıştı. Bir süre sonra ailesini de İstanbul'a taşıdı. Arkadaşıyla anlaşamadılar, ayrıldılar. Biraz şoförlükten sonra bir kamyon aldı çalıştı. Ailenin kalanı Eskişehir'e dönmek isteyince yeniden yerleştiler memlekete.

Geçen on senede Fehmi'yle Bülent ara sıra görüştü. Dışarıda olan içeride olana harçlık yatırdı. Fehmi artık alkole ulaşabildiği her an içiyordu. Bülent'in Eskişehir'e dönmesine çok sevindi. Onu yeni ofisine davet etti. Bülent birkaç kez Fehmi'yi ekte ama en sonunda ofise uğradı. Geçen yıllardan, anılardan, eskilerden konuştular.

Sanki bir döngünün sonuna gelinmişti ya da kimbilir, yeniden başlıyordu.

2

Cevabı Zor Sorular ya da Çıkmayı Bekleyen Çapak

Akşamüstü yine kaydı elinden.

Şimdi gece, hem de epey gece ve senin boğazının arkasında mı, midenin üstünde mi anlayamadığın bir yumrun var. Yutkunsan geçecek gibi ama geçmeyecek. Yutkunarak geçirmesen de yutkunmanın seni sen yapan şeylerden biri olduğunu anlamıştık.

Şimdi sessizlik, bir saat tik-tak'ı belki hep olduğu gibi, buzdolabının sesi de burada, bir de şimdi bir motosiklet geçiyor pencerenin gerisinde. Yağmurlu asfalta dokunan kauçuk, yılışık bir sesle hortuma benzer bir iz bırakıyor geride ve şu evlerden birinde beyaz bir kâğıdın üzerine kurşunkalem gölgesi olduğundan haberi yok.

Bir bent gibi durduğun zamanlar oldu kendi önünde. İnkâr etme, herkesin yaptığı bir şey bu. Korktun belki, durdun yani, durdurdun kendini. Ama bekleyemiyor artık içinde kıpırdayan yuvarlaklaşmış taş. Köşelerini kaybedecek kadar debelendi içinde. Boyun eğdi, belki umutlarını yitirdi an geldi ama o da öyle işte, illa hareket edecek, köşelerini kaybedecek.

Bilinir, taşlar yer değiştirmek için var, yerlerindeki ağırlıkları, uzun ve bilinmez bir yolculuk öncesi silisli çatlakları arasına çöreklenmiş hüznüleri yüzündendir.

Uzun bir yol şimdi, sıfır noktasını işaretledim ya, önünde. Artık geceler daha koyu, gündüzler daha gri, başın daha ağır ve kulakların daha kırmızı olacak. Belki manzara ağlatacak seni, manzaraya da ağlanır mıymış, ukalalıkların nihayet son bulacak. Belki içinden geçtiğin bir yer, bir cümle kabul edecek seni, uyuyacaksın orada, uykudan sonra soğuk bir yeşil elma koyacaklar önüne, izleyeceksin. Bir yeşil bu kadar mı güzel olabilir, sorusu aklında, kokusu genzinde. Dışlerinin arasını ve ağzındaki yaraları öpecek sonra elma suyu, iyi gelecek yani.

Şimdi tam sınırdasın, ellerin ve ayakların bağlanmış gibi. Birbirine karışmadan akan suların sıcak olanından soğuk tarafına geçecek gibisin. Burun deliklerin tıkalı, ah bir çıkarsan bilsen o çapağı, derin bir nefes alacaksın, parmağını bir soksan içeri...

Şimdi elindeki kavun dilimini çocuğa veren bir adam var, yaşlı. “Amca sen ne kadar iyi biriymişsin,” diyor çocuk, herkes gülüyor. Duydun mu bunu söylediğini, konuştu mu çocuk, adam biliyor muymuş çocuğun kavunu çok sevdiğini, sormuş mu önceden? İşte bu adamın emekli aylığına kredi çekilecek, amca belki de o kadar iyi bir amca değil. “Beş seneye ölürüm, ölürüm de maaşı bırakmam o karıya,” diyor da sadece çocuklara kıyamıyor, çakısıyla kestiği kavunu yerlere damlatarak çocuğa uzatıyor.

Ofise gelenlerin önem sırasına göre yerleştiği oturma düzeninde patron masasının önündeki tekli deri koltuklarda babanla karşılıklı oturuyorsunuz. Masanın karşısındaki üçlü koltuğa da genelde ofise iş halletmek için gelenler oturuyor.

Ofise girdiğinde Fehmi kollarını iki yana açıp sarılmanı bekledi, bu türden samimiyetlerin karşısında durulmaz, eğreti de olsa mecbur kucaklaştınız. Epey yaşlanmış göründü gözüne Fehmi, bu yaşta bu kaş beyazlığı irsi olmalı. Fehmi de seni büyümüş bulup “Babayiğit olmuşsun,” dedi. Babana dönüp “Hiç sana benzememiş oğlum bu çocuk, yengeme çekmiş,” diye espri yaptı. Babanın gülüşünden aralarında eski kızgınlıkların kalmadığını düşündün. Sarılmanın ardından Fehmi’den yayılan bira kokusu kaldı.

Üçlü koltuklarda oturan yaşlı adam, elinin kavun suyunu üstüne sürüyor şimdi, “Böyle bir yerde bu çocuğun ne işi var,” diye düşünüyorsun. Burası sana nasıl bir yer gibi göründü?

Yaşlı adam kalkıyor. “Bir tane daha bira içseydin, Nusret dayı,” diyor Fehmi. “Evden beklerler,” diyor adam. “Sen benim iş hallolunca ararsın Fehmi.”

“Çay iç.”

“İçmeyeyim amca,” diyorsun. “İç oğlum iç. Anlat bakalım, evlendiğinde içerideydim, geledim düğününe kusura bakma. Ne var ne yok, iş güç olarak ne yapıyorsun?”

Bu sıralar cevaplamakta en çok zorlandığın soru. “Ne olsun amca, savrulup gidiyoruz işte.”

“Bundan sonra savrulamak yok, burada hep birlikteyiz, babandan aldım haberini, ayrılmışsın ortağından.” Fehmi’nin seninle ilgili planları mı var, yoksa masanın altından içtiği ekstraların verdiği anlık bir sahiplenmeyle mi konuşuyor, anlamak istiyorsun. Baban karşıdan göz kırpmıyor. Cevap onda belli ki, düşünmene gerek yok, var mı?

Kapı çalıyor, gelen kırklı yaşlarda, yuvarlak burunlu bir adam, üstü başı paspal. Kadife pantolon için eylül ayı erken gibi görünüyor.

“Gel Jilet, ne yaptın akşam, üttün mü ütıldün mü, doğru söyle,” diyor Fehmi.

“Valla ne var ne yok verdim Fehmi dayı, o yüzden sendeki şu iki yüz lirayı almaya geldim.”

“Hayda... Oğlum biz senden alırız diye bekliyoruz, sen para istiyorsun, geç otur. Sezgin! Jilet Abi’ne çay getir.”

“Hemen Dayı, sen içiyor musun kardeşim?” Sezgin dikiliyor başında, sana soruyor.

Hayır içmiyorsun. Çayın bulanıklığı içini kaldırdı, zor içtin. Ama merak etme, ileride sana istemeden getirilen çayları yarım bırakacaksın.

Çocuk koltukların arkasındaki toplantı masasından kalkıp “Dede!” diye Fehmi’ye koşuyor. Fehmi kutudan büyük bir yudum alırken yakalanıyor çocuğa, bir çeşit telaşla ağzını siliyor. “Söyle dedem...” Çocuk, olsun en fazla altı yaşında. Fehmi dedesinin resmini yapmış. Dede resme bakıp “Aferin,” diyor. “Hadi git, bir de şu abinin resmini yap.”

Fehmi’nin çocuğa ilgisini, sayfadaki acemi çizgileri, çocuğun kirli saçını, örümcek adamlı tişörtündeki yemek lekelerini izleyip kül tablasından tüten sigara dumanının ofise giren güneşte dağılıp silikleşmesine dalıyordun ki Fehmi çocuğu senin üstüne salıverdi. Çocuk yanına geliyor, belli ki isteksiz ama dedesini de kırmak istemiyor. Fakat bu türden bir iletişim şu anda senin için uzak bir ihtimal. Üniversitedeyken bir kardeşinin olması sana çocukları savuşturmakla ilgili bir şeyler öğretmiş olmalı. “Git hadi, masanda yap, daha güzel olur,” diyorsun çocuğa.

Şimdi ikiniz de memnunsunuz.

Fehmi masadan sana doğru uzanıp “Bizim Sezgin’in kızı,” diyor. “Anasından kaçırdı çocuğu, bir iki gün kalıyor burada. Ben de işte ucundan torun sevgisi yaşıyorum.” Çocukla ve annesiyle ilgili bir şey demek istersin de yalnızca kafanı sallıyorsun.

Sezgin çayları dağıtıyor. “Sana da kavun getireyim mi kardeşim?”

Getirmesin.

Jilet tüm parayı kaybettiği oyunu anlatıyor, sen duvara bakıyorsun. Karşıdaki duvarda büyük bir dünya haritası var, ne garip Fransızca. Dünya haritasına bakarken refleksle önce Türkiye'yi arıyor gözün, kimin aramıyor ki? Ama bulamıyorsun. Geldiğinden beri üçlü koltukta öylece oturan iki adama bakıyorsun, hiçbir lafa karışmadan, her serviste çay içiyorlar. Saç tıraşları aynı, bar fedaisi gibi tipler. Biri baktığını fark edip, "Sen büyük oğlusun değil mi Bülent Abi'nin?" diye soruyor. "Evet."

"Sen beni hatırlamazsın tabii, küçüktünüz epey. Bülent Abi'yle çok yattık biz içeride, görüşten hatırlıyorum seni. Baban giriyor araya. Bizim orta mahalle çocuğu, ilk girdiğimde yemek ortağımdı benim," diye anlatıyor. Adı Mutlu. Annesi anneni çok severmiş. "Selam söyle yengeme," diyor. Mutlu'yu çıkaramadın ama annesini görsen kesin çıkarırsın, günün herhangi bir ânında göreceğin, görüş yapmak için sıra beklediğiniz, konuştuğunuz, peçete, su alıp verdiğiniz herkesi hatırlarsın.

Jilet lafı yine iki yüz liraya getiriyor, Fehmi sesini gürleştiriş savuşturuyor onu. Bu, onun üste çıkma yöntemi. Akşama doğru para gelecekmış, Mutlular da parayı bekliyormuş. Fehmi sana ofisi gezdirmek istiyor. Kol kola odadan çıkıyorsunuz. Bırakayım, konuşsun mu Fehmi?

"Burası sekreter odası gülüm. Nasıl, iyi değil mi? Şu koltuk takımlarını otuz binden aşağı alamazsın. Bak, daha dur arka taraf var. Burası da bir oda, sadece bilgisayar koyulacak masalara, her şey var. Burası da tam takım, eşiğe dikkat et, yavaşlar gelmedi bak. Sezgin! Gel buraya, gelirken sigaramı da getir. Sen içiyor musun sigara? En güzeli. Alkol vardır, alkolden bir şey olmaz, o sigara gibi değil. Sezgin, şu eşik için

gelecekti hani senin komşu, mermer kestirecekti, ara gelsin hemen. Bak gülüm buranın balkonu da var, arkası da teraslara bakıyor, bak, iyi mi? Şu aşağıda bayan kuaförü var, arada konuşuyoruz zillilerle. Buraya da bir yatak attım, yatıyorum. Banyo var, bak, her şeyi var içinde. Ben gerçi pek sevmem yıkanmayı da, gülme eşşoğlueşek, cünüp gezmiyoruz yani. Mutfak da böyle, buzdolabı yeni geldi: Bizim Başar var, spotçu. Ondan aldım, parasını vermedik daha. Şu araya çelik kapı yaptıracağız, burayı böleceğiz böyle... Benim oda da iyi değil mi, toplantı masasının sandalyeleri sadece on bin yapıyor, normalde hayatta yapamazsın böyle bir ofisi bu paralara. Mülkün sahibi Ankara'da doktormuş, beyin cerrahı, zaten bizimle bir ilgisi yok. Kirası da çok uygun. Ben her şeyi içinde kırk bine aldım burayı. Yarısını verdim, yarısını da bir şekilde vereceğiz, şimdi bir kira daha geldi, sekiz bin de o, yirmi sekiz toplam, hiçbir şey değil yani. Gel çıkalım şu balkona. Sezgin! Şu Jilet'i gönder gitsin. Çakal, iki yüz liranın peşine düşmüş. Fehmi Dayım arayacakmış seni, de. Bir de benim yarım birayı getir masanın altından. Sen içiyor musun gülüm? Sezgin bir tane de yeğenime getir. İç ya, iç oğlum, babanla içmiyor musunuz hiç... İyi madem, yeğenime getirme Sezgin.

Şimdi bak, sen benim yeğenimsin, yeğenden ötesi oğlumsun. Ben zürriyetsiz bir adamım, yengenle de ayırız biliyorsun. Yani tek tabancayım. Burası senin. Gel git, kendi ekibini kur. İnternet işlerini filan siz iyi biliyorsunuz artık. Ben anca Feys'ten manita filan bakıyorum, bak ekle beni, dokuz yüz küsur arkadaşım var. He, yok mu senin Feys, gerçi evli barklı adamsın tabii. Burada ben kredi işi yapıyorum, gülüm. Emeklilere ama sicili filan bozuk olanlara. Bir bağlantım var bankada, ekran kapatıyorlar, adamdan taahhüt alıp çekiyoruz krediyi. Sonra her ay adamın maaşı bizim hesaba geçiyor.

Krediyi çekip veriyoruz adama işte. Yirmi lira çıktıysa misal, on beş veriyoruz adama, üstünü kırışıyoruz bizim bankadaki elemanla. Adamın maaş bankaya kesilmiyor da bize yatıyor taahhüt olduğu için. Bankalara vurgun bizimki oğlum, aha işte Nusret Dayı. Adamın zaten dini sikilmiş, her yeri borç, eline geçen toplu parayla ne yapacaksa yapıyor, bir beklentisi kalmamış maaştan filan. Sen gel, geç işin başına, kur ekibini. Benim günlük üç yüz lira masrafım var, bu birayı içiyorum, sigaram var, bulursak bir de rakımız var, hepsi bu. İstersen hiç gelmem gündüz buraya, beşten sonra gelirim. İlan ver internete nasıl oluyorsa işte, ayda on tane emekli havada karada düşer. O para da hepimize yeter, düzenli para. Babana demedim, hemen zıplar. Çok seviyor sizi. Sen tamam, de. onu ikna ederiz sonra.”

Sezgin’in küçük kafası balkon kapısından uzanıyor. “Dayı, İzzet Abi geldi.”

Sezgin iyi ki geldi ya da İzzet mi iyi ki geldi... Neredeyse Fehmi Amcan sana nasıl cevap vereceğini bilemediğin bir soru soracaktı: “Ne dersin?”

Ne dersin, emeklilere kredi çıkarma işinin başına geçecek misin? Hazır evde de oturuyorsun.

Fehmi lafı yarım kaldı diye biraz da canı sıkılarak kalkıyor, belki de İzzet’le babanı yalnız bırakmak istemiyor, kimbilir. “Sen bir düşün yeğenim, konuşuruz yine.”

İzzet Patron, patron masasına oturmuş. Seni görünce, “Bu senin oğlan mı, kocaman oldular tabii,” diyor babana. Senin şu kadarlığını bilirmiş. Epey samimi kucaklıyor seni. Jilet de Mutlular da gitmiş. Sezgin durur mu, hemen getiriyor çayları. Sonra Fehmi’den bir saatlik izin istiyor, kızı halasına bırakacakmış.

“Patron ya, patron koltuğuna oturmuş,” diyor Fehmi.

“Lan Fehmi, şimdi kulüpçü Hakkı’nın oradan geliyor. Yedi bin dört yüz liralık hesabı nasıl çıkarabiliyorsun bir gecede? Anlatsana bana, bir de İzzet Patron halledecek, demişsin.”

Fehmi ayağını sehpaye uzatıp sigara yakıyor, sırtıyor. “Bundan sonra böyle oğlum, ben yiyip içeceğim, siz ödeyeceksiniz.”

Ortamda biz bize kaldık, biraz da gülelim gibi bir hava mı oluşuyor, anlam veremiyorsun.

“Çok beklersin it herif, elin pezevengi arıyor beni sabah sabah. Nereden geliyor aklına böyle işler?” diyor İzzet, gülüyor. “Çok tehlikelisin Fehmi,” diyor baban, sana dönüyor. “Oğlum bu Fehmi Amcan bara pavyona gitti mi bir para harcar, aklın dimağın durur.”

“Yavşak senin bu amcan,” diye destekliyor babanı İzzet de.

“Biz işte o zaman öyle papaz olduk bununla, adam parayı yaktı. İzzet, para yakılır mı ya!”

“Yakar Bülent yakar,” diyor İzzet. “Bu göt kendini bile yakar.”

Bakma sen bunlara gülüm, diyor Fehmi. Bunlar para nasıl yenir bilmezler. Üstten sıkıp alttan yalarlar. Birlikte de gideriz, seni kulübe götürüyüm ben bir gün.”

“Biz senin gibi havada bulup tavada mı yiyoruz Fehmi?” diye soruyor baban.

“Benim de dümenim böyle dönüyor birader. Çerkez Fehmi’yim ben, mekâna girdim mi herkes ip gibi sıraya dizilir.”

“Oğlum bunun cebinde iki yüz lira olsun, gitmeden iki yüzlük yaptırır, yüzlüğü birini garsona verir, birini de mutfağa yollar, masayı donattırır, yer içer, çıkarken de hesabı ofise gönderin, yarın akşam para gelecek, der,” diyor baban.

Babanın sözleri Fehmi için övgü yerine geçiyor, keyifleniyor, sigara dumanını halka yaparak çıkarıyor. Sen neden babanın Fehmi’yi sözleriyle uçurduğunu anlamak istiyorsun.

“Oğlum sen bunlarla çok takılma, genç adamsın. Bunlar parayı ortadan yırtar, garsonu çalgıcıyı etrafına toplar,” diyor İzzet. “Benim bir alakam yok İzzet, birlikte çalıştığımız zaman işte yine aradı, gel Allah gel, çok sarhoş oldum, beni eve götür, diye. Bir gittim, paşa paraları ortadan yırtmış, kemancının başından atıyor, garsonun cebine sokuyor, herkes bunun başında.”

“Niye,” diye sormanı bekliyorlar, sor artık, başladılar bir kere.

“Niye olacak, paraların öbür yarısını almak için bekliyor adamlar. Beklerken de Fehmi Amcan yiyor içiyor, hürmet görüyor. Kendini eğliyor işte,” diyor baban.

Fehmi velisine övülen bir çocuk gibi şımarıyor koltukta, sana göz kırıyor.

“Sabah bir vardım dükkâna, babanla ikisi para yapıştırma-ya çalışıyorlar.” Gülerken elindeki sigarayı düşürüyor İzzet.

“Beş parça yarım iki yüzlük vardı elimizde sabah. Hiç unutmuyorum, iki tanesinin seri numaraları tutuyor, üç tanesi farklı. Farklı olan ikisini de yapıştırdı, tekelden sigara aldı puşt,” diyor baban.

Bayağı güldün, sonlara doğru babanların bu kadar gülmesine güldün. Sonra yetti. Saatine baktın, Fehmi yakaladı. “Genç adam bu Bülent, azat edelim yeğenimi,” dedi. Baban bekleyecekmiş, para gelecek, Fehmi’den alacağı mı var? Fehmi çıkışa kadar seni geçirdi. Çıkışta teklifini yineledi. “Sarhoş muhabbeti de yapmıyorum, bak sakın yanlış anlama,” diye açıklama yaptı. Sen acelen varmış gibi davrandın, o da hâlden anlar bir tavırla ve bol bira kokusuyla seni öptü, salıverdi.

Akşamüstü oluyor, acelen yok, Üzüm’ün işten çıkmasına daha vakit var. Bir yerlerde birileri öyle bir akşamüstüne hazırlanıyor ki herkes çok mutlu. Ağaçların en yüksek yaprakla-

rı kızarıyor yavaş yavaş, belki dallarında bir salıncak kurulu, temiz kokulu kıyafetler giymiş şakalaşan insanlar var, beyaz kıyafetler, yakalı tişörtler, bez ayakkabılar, sonra yaprak rengi çoraplar... Ağaçları kavramış çayır, çimenlerine şefkat gösteriyor. Toprağın üstünde karıncalar eve dönüyor. Sadece akşamüstü beliren bir nehir usul usul akmaya başlıyor muhakkak, taşları öperek. Bir şarkı mırıldanıyor sonra biri, hafif esinti müziğe katılıyor. Dans edecek birazdan insanlar, müziğe kulak verecek karıncalar. Belki karıncalardan biri geç dönecek eve, katılacak dansa, fark etmeyecek insanlar. Bir gün gelecek ve sen de Üzüm'ü alıp gideceksin o akşamüstüne. Birlikte, dans eden bir karınca arayacaksınız çimenlerin arasında. Akşamüstünün rengine Üzüm'ün gözleri daha çok parlatacak. Parıltı bir el olacak sonra sırtında, sırtının en çok üşüyen boşluğunda. Şarkıya eşlik edecek Üzüm, sesinin buğusuyla. Sanki bir daha gece olmayacakmış gibi gelecek sana, uzanacaksınız yan yana, aklınız hâlâ dans eden karıncada.

Ama şimdi değil, bir gün...

3

Boğazıma Takılan Karanlıklar ya da Karanlıkla Bitişik

Ağaca damlalar düşüyor, ceviz ağacı. Öyle iyi geldi ki hava. Ferahlığın içine üflediğim dumana, yapabilirim, dediklerimi bırakıp ulaşıyorum ağacın yapraklarına. Yaprığı yıkayan sular beni de temizliyor böylece, bir parçam damlıyor toprağa, kalan yanım tutunmaya çalışıyor yaprakta.

Üst kat yağmuru fırsat bilip balkon yıkıyor, ne hoş bir yaşama biçimi.

Hani yazıyorsun ya, nerede olduğunu anlayamadığın bir yumrun var, bir bent gibi durduğun zamanlar oluyor kendi önünde, ellerin ayakların bağlanmış gibi, ya da biraz da sistemli başlamışsın hani, ben de bekliyorum senin gibi hem de çok korkarak, diye... Gülümsüyorum okurken. Çünkü biliyorum bazı anlarda üşüşen, tespitmiş gibi gelen, heyecanlandıran düşünceler, üzerinden biraz zaman geçince büyüsünü, dehşetini yitiriyor. Şimdi de ben sana söylüyorum. Biliyorsun, gece düşünülen şeyler neredeyse hep, neredeyse diyorsam seni üzmemek istemediğimden, başka bir hayatta, başka birinin düşündüğü şeylermiş gibi görünüyor sabah olduğunda.

Ben nerede olduğumu biliyorum, evet, sayı doğrusu. İşte tam o sınırlar, diye bahsettiklerinden öncesini anlatmazsam eğer, porselene basılan izmaritler, ince ince takip edilen ayrıntılar, içimde dönüp duranlar, boğazıma takılan karanlıklar köksüz kalır. Öncesini dökmezsem ortaya eğer, işaretlediğin başlangıç noktasının devamında ne istediğimi bulmak için sadece daha fazla paraya ihtiyaç duyuyormuşum gibi gelir sana, okuyana. Bu yüzden alabildiğine düz giderek geriye doğru, tüm yüzeyleri izlemem gerekiyor.

Sanki bir mektubu karşıma alıp paragraf paragraf cevaplıyormuşum gibi görünme ihtimalini göze alarak şunu da kaydetmeliyim buraya: Sayı doğrusunda anlatmaya başladığın iki nokta arasını peşimdeki durağanlıktan kurtulmak ya da sayfaları çevirmeyi kolaylaştırmak için seçmen, değişen tüm yaşam bileşenlerine rağmen sende de değişmeyen şeylerin varlığına işaret ediyor bana kalırsa...

Şimdi başlıyorum.

Havanın kokusunu duyuyorum. Bunun beni götürdüğü yeri hem sevip gitmek istiyorum hem de tam hatırlayamayıp kaybolmaktan korkuyorum.

Saat üç. Gece üç. Hiçbir vakit gündüz üçte geçen bir şey anlatamayacağım sanırım. Tem Otoyolu'nun Şekerpınar çıkışında, viyadüğün altındayım. Kamyonetin üstünde. Bir kamyon bekliyoruz.

Babam yeniden “çıkınca” İstanbul'a gelmişiz ailecek. Tabelası İstanbul ama kendisi küçük bir kasaba gibi yaşadığımız mahallenin. Evlerin arasından çıkıp bakınca havalanan uçakları görüyorum. Fabrikaların arasındaki mahallede apartmanların sokak kapıları açık duruyor çoğu zaman. Kapılardan içeri doğru uzanınca merdivenleri kaplamış halıları

görüyorum. Burada çocuklar hâlâ iki-üç katlı apartmanların arasındaki arsalarda futbol oynuyor. Çoğunun anadili benim konuştuğum dilden farklı ama okulda Türkçe konuştuklarından eminim. En çok tanıdık gelenler sokak lambaları, onlar burada da çocukların en yakın arkadaşları ve ışıkları aynı, sarı.

Beklediğimiz kamyon geliyor. Yaz gecesi, memleketten alışık olduğumuz ince bir esinti yüzümüze vuruyor. Kamyonun çadırı açılıyor, babam şoföre yardım ediyor, kardeşimle biz birbirimize bakıyoruz. O yaşı kadar büyük tekerli hiçbir araca yaklaştırmamış babam bizi, nasıl davranılır bilmiyoruz. Yüz kiloluk kumaş toplarını tek başına kaldıramayacağı için akşam yemeğinde rica etmişti bizden. Kamyon şoförü yükü aktarma işine yardım etmiyor çünkü.

Babam cezaevinden çıktıktan üç gün sonra İstanbul'a gidince biz bir süre onu bekledik. Oruç tutulan bir aydı, sahurdan önce Doktorlar dizisi çıkardı. Bayram bitince evi taşıyacaktık. Kardeşim liseyi yeni bitirmişti, ben de yeni mezun bir işsizdim. Kardeşim babasız, abisiz ve henüz bebek bir kardeşle geçen lise hayatından sonra herkese kızgın, üniversite sınavına uzak, geleceksiz, yine de küçük bir umut ışığı bulsa küçüklüğüne, o sessiz, yumuk hâline geri dönecekmiş gibi bir hüznle geçiriyordu günlerini. Bense üniversite boyunca iyi kötü kurduğum ve her nasıl yaptıysam sonsuza kadar süreceğine inandığım düzenim kavruk bir boşluğa dönüştüğü için kendimi yersiz yurtsuz hissediyordum.

Bekledik, bayram geçti, kamyonetle geldi babam. Babamın annesi ve babası şehre yakın köylerinde yaşıyorlardı. Babam onların Eskişehir'de kalan son çocuklarıydı. Eşyaların bir kısmını bu yüzden almadık. "Memlekette bir kapımız dursun," diyordu babam. Annesi ve babası hastane için, kışı

geçirmek için gelip kalabilirlerdi. Bu evin kirasını kardeşler ortaklaşa ödeyecekti. Babam ve köken ailesi için bakınız şu diyebileceğim bir nesne olsaydı eğer onları, harap olmuş bir köşkün vaktiyle ışıldayan, taşlarının parlaklığını köşkten bile üstün saymış, şimdiyse tavana tek bir vidayla tutunan paslanmış avizesine benzetirdim. Şimdi bu benzetmenin sırası mı bilmiyorum ama bu aileyle ilgili başkaca bir yorumda bulunmamak için bir önceki cümleyi kayıtlardan çıkarmıyorum.

Kamyonet küçüktü. Annem, kardeşim ve yetişkinliğini etkileyecek sıfır-altı yaş aralığını yaşayan küçük kardeşim önde, ben eşyaların arasında kasada, yola koyulduk. Yolculuk varılacak yerden ve nedenlerden bağımsız içimde bir şeyleri kıpırtıyor, gittikçe kuvvetlenen rüzgâr, saksılarda bana emanet çiçekler ve sabit duran gökyüzü, biriken zamanın üstüne gelecek yenileri için yine de iyi şeyler getireceğine inanmamı sağlıyordu.

Yol sürdü. Kocaeli girişinde yağmur başladı. E5 Karayolu'nda bir köprü'nün altında önce eşyaların üzerini kapattık, sonra babamın İstanbul'dan gelirken yanında getirdiği mazot bidonunu indirdik kasadan. Köprü'nün altında hızla yağın yağmur sanki bizi ıslatıyormuş gibi bir telaşla hareket ediyorduk. Mazot bidonunun ağzı depoya yanaşmadı. Bir pet şişe için bakındık bir süre yol kenarına köprü'nün altından çıkmadan. Uçuşan küçük su damlaları yüzümüze batıyor, araçların lastik ve motor sesleri kulağımızı çınlatıyordu. Babam kamyonetten bir hortum buldu, hortumun ucunu bidona salıp diğer ucunu ağzına götürdü. Yukarı yürüyen mazot babamın ağzından sadece depoya değil tüm ailenin yaşantısına akıyordu. Bir yerleşim yeri gibi hissettirmeyen mahalledeki evimize kadar kucak kucağa gittiğimiz yolda yeniden hep birlikte olabilmenin garip anılarını duyarak ve bidondan

mazot çekip başladığımız yeni bir hayatın giderek düzeleceğini umarak, sessizce yolu seyrettik...

Kumaşlar öyle ağır ki kaldırmak için kaplandıkları sert naylonlara tırnaklarımızı geçirerek anca baş edebiliyoruz. Zeytinburnu'nda her zamanki varış noktalarından önce yol kenarında yeni bir aktarma noktasına uğramak şoförün hiç hoşuna gitmiyor belli ki. Huzursuz tavırlarından işin bir an önce bitmesini istediğini anlıyoruz. “Yavaş,” diyor babam ara ara. “Belinize dikkat edin.” Nasıl yapacağımızı babamı taklit ederek bulmaya çalışıyoruz. Bir buçuk saat sonra sızlayan tırnaklarımla yatakta tavana bakıyorum. Kaslarımın yanıklığı sabah dönüşeceği acıyı haber veriyor. Uyuyabilmek için müziğe ihtiyaç duyuyorum, kendi hayatımdan bir alışkanlık...

Cem Köksal. Tutku.

Kulağımdaki şarkı bir bardak su gibi, ilerledikçe yemek boruma, ciğerlerime yayılıyor. Kapalı gözlerimin karanlığında yüzen bakterilere benzer şekillerin arasından yürüyorum, güneşin doğmasına çok az bir zaman kalmış. Adımlarım şarkıya göre hızlanıyor. Bir yer var şarkıda, yoğunluğun gelip beni bulduğu, kirpiklerimi çekiştirip kendime döndüren, yutkunsam da gitmeyen yumru gibi yani. İşte oradayım, o anda. Ayağımda hangi ayakkabı vardı, kolumdaki bilekliğin yaşımı belli eden bağları, saçımı en son üç gün önce yıkadığımı... hepsi bir bir netleşiyor.

Ne olacağını kestirmeye çalışıyorum hayatta. Fakültenin ilk senesindeyim. Güneş ilk ışığını göstermiş artık, yürüdüğüm yolun nereye çıkacağını, sonra ne olacağını, ondan da sonra ne olacağını bilmek istiyorum, bunu hak ettiğimi düşünüyorum. Bunu birileri söyleyecek, diye düşündüğümünden değil, tutunacak bir hüزمة aradığım için. Çünkü ben sokak aralarında, içimdeki müzikle merdivensiz bodrumlara inmek

üzereyim. Bir dal uzansın istiyorum. Müzik güzel ama uçursem bir deniz kenarına, tüm bağlarımdan kopup düşünmeden evi, babamı, annemi... Aydan aya konuşsak, bana sezdirmeden gelseler, özledik diye. Ben de istemem yan cebime koyun, desem özlemlerini, çocuk olduğumu bilsem. Böyle gençliğimden rol çalınmasa, bıraksak herkes kendi gerçekliğini yaşasa, baba babayı, anne anneyi, çocuk çocukluğu. Düşsem kalksam ama hep çocukluğun sınırlarında olsa...

Şarkı bitiyor, içine uzandığım peltemsi zaman dilimi kayboluyor. Evin içindeki uyku sessizliğinde ve fabrikalardan yansıyan beyaz ışıkların karanlığında kaleme uzanıyorum: *Karanlıkla bitişik bir hayat ama karanlık değil. Ya bir önce ya bir sonra.* Nasıl yani, diye soruyor, cevabı kâğıda yazıyorum: *Ya akşamüstü turunculuğunu ele geçiren karanlık öncülerinde ya da zifiri karanlığa ihtilal yapmış yeniliğin renklerinde.* Karanlığı alt etmiş yeniliğin renklerini düşünüyorum. Sonrası, şu ânı yaşayamadığım için ve sırf öncesi var diye kendiliğinden var olan bir dilim olarak kavranıyor zihnimce. *Karanlıktan bir önce ya da karanlıktan bir sonra.* Öncelerden çıkıyorum yola, sonraların hayali de silik görünüyor gözlerime. Hayatım kenarlarından kırıla kırıla ufalan bir kristal gibi yatağıma sıkışıyor. Bir şey olsun ya da artık bir şey olmasın da şimdinin tadına varayım. Sınır dediğin aşılsın, diye geçiriyorum aklımdan.

Uyandığımda tırnaklarımın sızısı geçmiş olacak.

4

Leke Bırakan Çıkmazlar

Aslında haklısın, seninle ilgili ne zaman eyleme geçmeye çalışsam, dışa vurmak istediklerim oluyor. Sen buna sitem demişsin ama dahası da var, kızıyorum. Yaptıklarını, yapabileceklerini bildiğimden mi yoksa daha iyi bir benliği hak ettiğimi düşündüğümünden mi, çıkaramıyorum. Aramızda iki yöne de gidebilecek soluk, bir yanıyla da gerçeküstü bir bağ var: Eyleme geçince kızıyorum, kızınca eyleme geçiyorum. Sen de bana kulak verdiğinde sorguluyorsun, sorguladığında bana kulak veriyorsun.

Birbirinden farklı noktaları başlangıç sayarak ilerlememiz, aynı yere varmakla sonuçlanacak mı göreceğiz. Sebebi ne olursa olsun anlatmaya başlaman güzel. Sence ben neden başladım anlatmaya?

Şimdi bir kez daha dönüp el sallayacak Üzüm. Dalları bahçe duvarından sarkan ağacın altında kaybolmadan hemen önce. Öyle çok tekrar etti ki bu durum ya da sana öyle uzun zamandır tekrar ediyormuş gibi geldi ki, sanki Üzüm her gün kapıdan çıkıp elindeki çöp torbasını parkın köşesine bırakmak ve ağaçların içinde kaybolmadan sana el sallamak için dışarı çıkıyormuş hissine kapılıyorsun.

Evdesin, kahvaltı masası ortada. “Sen çık, ben hallederim,” demişsin Üzüm’e. Sanki bir tatildesin de senin dışındaki herkes çalışmaya devam ediyor. Kurduğun son işten de ayrıldıktan sonra bu tanıdık evre geliyor yine. Gündüz evde olmayı eskiden beri seversin de şimdi sıkıştırıyor seni. Her başlangıçta uykusuz geçen geceler, hayaller, taze fikirler, uzun çalışma saatleri ve yüksek bir enerji. Sonra yine bir plato geliyor önüne ve sonra kitaplığın önündeki koltuğa düşüyorsun. Ama sanırım bunu sen benden daha iyi anlatacaksın. Çatallar kirli, domatesler yarım, kırmızı lekeler bırakmış tabakta, kokmasın temizliyorsun masayı. Bir şarkı kurtarır belki seni, bir süre arıyorsun. Platformlar çıktığından beri sadece dinlediklerine benzer şarkılar öneriliyor herkese, oysa sen yeni şeyler istiyorsun. Birkaç deneme, tat vermiyor, ses olsun yeter.

“Evli barklı adamın sabah kalktığı zaman gidecek bir yeri olması lazım,” demişti baban en son. Gülümseyerek bakmıştın ona. “Sen kahveye de gitmezsin ki,” demişti, belli ki işsizliğin onun da canını sıkıyordu. Bu kez babanla bir iş kuracaksınız, baban seni de hesaba katarak sıfırdan bir düzen kurmayı planlıyor. Belki sıfırdan da değil, senin yaşında olduğu zamanlardan bu yana yapmak istediği ne varsa şimdi oğluyla girişmek istiyor. Sen, başlayıp bitiremediğin işlerden sonra artık güvenebileceğin, emeklerinin karşılığını alabileceğin bir düzen arıyorsun. Yoksa etrafında sürekli babanı görebileceğin, onun koruması altında sonunda “çocuk” olabileceğin bir içdeniz mi istediğin? Arayan baban, telefonu aç.

Çarşıda buluşacaksınız, yürüyorsun. Bir tabir vardır, adama bak eli götünde dolaşüyor, derler. Ellerini arkadan bağlayıp yürüyen adam çevrede kaygısız, keyfi yerinde biri olarak algılanır. Elin götünde. Sonbaharın güneşli bir gününde. Sanki her şeyi düzene koymuş, hem de hafta içi öğleden sonra

çarşıya doğru yürüyecek kadar düzene koymuş, aldırılmaz bir adam.

Bir sokak arası kahvesinde buluyorsun babanı. Kahveler küçük çay bardaklarının önce sıcak suyla ısıtıldığı, sonra doldurulup türlü nedenlere, sohbetlere aksesuar yapıldığı yerler. Buralarda omzu havlulu ocakçılar sıra sıra dizdiği bardaklarla bir enstrüman çalarcasına ilgilenir, genelde ciddi görünürler, boş bardaklar toplanır, soğuk suyun altında çalkalanıp ovulur ve başka dudaklar için sıra bekler. Kahvelerde gündüzleri evden çıkıp oyun için gelen orta yaşlılar da vardır, yeni keşfettiği mandıradan aldığı tereyağıyla birlikte eve gitmeden biraz daha zaman geçiren emekliler de. Birileri masada şans oyunları çalışır, burnunda gözlükle, birileri kapı önünde sigara içip bankanın açılış saatini bekler. Çok çetrefilli bir mevzu için kısık sesli tartışan adamlar da görülür, gideceği yere en son gitmek için bekleyen böylece daha fazla hürmet göreceğini düşünenler de.

Kapı önünde tabureler, küçük sehpa, masalarda yeşil çuha örtüler, duvarda Eskişehirspor poster, Atatürk portresi; çay kazanının buharı, lamba anahtarlarının is, dar tuvaletin pisliği, boş madensuyu şişelerinin yeşili, her gün bir şeyleri beklemeye gelenler için vardır. Midesini rahatlatmak isteyenler için madensuyu, tostun yanında iyi gider diye kola, ayran, gazoz, çocuklar için oralet, tiryakileri için Türk kahvesi de bulunur kahvelerde, değişiklik arayanlar için kivi, hasta olmaktan korkanlar ya da korktuğu başına gelenler için ıhlamur da. Bazı kahvelerin asmakatında ya da ocağa doğru kahvenin derinliklerinde parasına oyun oynayan masalar vardır. Onlar bira da içmek ister ama zabıta bu sıralar çok dolaşıyordur.

Çay? Oralet içiyorsun. Biraz sohbetten sonra Fehmi'nin teklifini söylüyorsun babana. Gülüyor, senden sonra babana da söylemiş, seni çok efendi bulmuş, sen demiş de başka şey

dememiş. “Ne söyleyeyim?” diye soruyorsun. “Bir şey söyleme sen, o anlar zaten.” Söze döküp reddetmiş olmadan, konuyu hiç açmayıp anlamasını sağlamak bu ortamların teamüllerinden olsa gerek.

Fehmi’nin ofisine gitmek için kalkıyorsunuz kahveden, oraletin dibi her zaman daha şekerli geliyor sana, son yudum hep en güzeli oluyor.

Yolda Jilet’i soruyorsun babana. Jilet senin dayın sayılır-mış. Konu şehirlerarası bir düzlemde konuşuluyorsa aynı iller veya komşu iller akrabalık derecesi sayılıyor, eşi karşısındaki adamın memleketinden se-mesela enişte oluyor birdenbire. Çember bir şehre daraldığı zamansa ilçeler köylerine, komşuluklarına ayrılıyor. Jilet de annenin köyünün komşu köyündenmiş işte. Evet. Baban akrabalık terimlerini kullanmayı seviyor. Memleketin en hızlı dört kumarcısından biriymiş Jilet. Cin gibiymiş, kart kurnazıymış. Kumardan geçiniyormuş. Akşam on birde başlayıp sabah yediye kadar oynarmış her gün. Zaten gerçek kumarhaneler akşam ondan önce açılmaz-mış. Jilet’in babası da Fehmi’nin köyünden evliymiş. Fehmi’ye “dayı” demesi bundanmış.

Babanın anlattıkları on dokuzuncu yüzyılda yazılmış bir romanın “Kişiler” sayfasını okuyormuşsun gibi hissettiriyor sana.

İzzet Patron: Huchette Malikânesi’nin sahibi değil. Eski ilçe belediye başkanı. Fehmi’nin ofisi devralması için parayı veren kişi. O yüzden ofisin ortağı olduğunu düşünüyor. Gözaltı torbaları olan, gri saçlı, göbekli bir çocuk gibi küfrediyor. Soyadı Patron olduğu için öyle diyorlar. İki evi var, biri ikinci karısıyla yaşadığı, diğeri dostuyla yaşadığı ev. Emma’nın sevgilisi değil belki ama olsaydı onu artık istemediğini yüzüne söylerdi. Başkanlık zamanında temsil giderleri adıyla iç ettiği paralar ve topladığı kiralardan sebep düzenli gelir ve yaşadığı

yüzyıl ve belki de coğrafya, onu sevgili hayatı yaşadığı kadınlara karşı cüretkâr kılıyor.

Ofiste yine bir sarım güüm Fehmi'yle. Durduramıyorsun adamı, seni çok seviyor. Sezgin'in yerine mutfakta bir kadın var. Kendi hâlinde birine benziyor, sanki bir arkadaşının annesi gibi. Çayları o getiriyor. Kadın odadan çıkınca "Yeni yengen," diyor Fehmi.

"Fehmi şimdi çocuğun yanında konuşturma beni saçma sapan," diyor baban.

"Ne var oğlum, bekâr adamım." Sırıttıyor yine Fehmi.

"Bırak şimdi, ne yaptın, oldu mu alışveriş? Adamın tırısı çok temizdi, durumum olsa kendime alırdım ben."

"Ya Bülent Allah aşkına!" diyor Fehmi ve sana dönüyor. "Senin bu baban bıkmadı ipten, çadırdan, yoldan, uykusuzluktan. Bu yaştan sonra atla arabayla ne kadar para kazanacaksın? Adam tırısı satacak birini arıyor, biz de ona çevremizi kullanarak bu devirde müşteri buluyoruz, masadan kalkmadan da payımızı alıyoruz. Tertemiz iş."

"Sonra da gece kulüpte yiyorsun Fehmi. Çoluk çocuk yok konuşuyorsun tabii."

"Yok, valla iki haftadır ofisten adım atmadım dışarı, azaltıyorum artık, kırk yılda bir."

"Para yoktur da ondan," diye üsteliyor baban. "İki-üç bin lira olsun cebinde de göreyim seni."

"Çerkez Fehmi'yim ben oğlum, cebimde para olmasına gerek mi var? İstesem her gün giderim."

"Maşallah. Bırak rüzgârı bizim yanımızda Fehmi, idman mı yapıyorsun..."

Bu kez uçurmuyor onu, kesiyor önünü.

Gülüyorlar.

"Yeğenimin geldiği iyi olmuş," diyor Fehmi. Bırakmıyorum, bırakınca uzun konuşuyor.

Babana sürekli söylüyormuş Fehmi, parayı çok çabuk buluyormuş ama bir gecede de düşürüyormuş. Baban yanında olsa ne biçim saldırmış, olmadık işlerden para kazanırmış, kaç yıldır bu âlemdeymiş, baban yanında olsa önlerine kimse geçemezmiş. İlegal şeyleri konuşmuyormuş, doğru düzgün işlerden bahsediyormuş.

Zaten şurada en fazla üç ay sonra toptan kurtarıyormuş hepinizi. İçeriden çıktığı zaman köye gitmiş. Yahudinin hesap, işi bozuk olunca eski defterleri açmış. Köyde dedesinin arazileri senelerdir sahipsiz duruyormuş. Yol geçmiş bazılardan, köylü ahır yapmış, bahçe yapmış, hatta itin biri varmış, ekip biçiyormuş kendi tarlası gibi. Vermiş alayını mahkemeye, kazanmış. Dedesinin mirasçısı da bir halası varmış, bir rahmetli babası. Mahkeme arazilerin bedelini 2.8 milyon olarak belirlemiş. Yüzde yetmiş altısı Fehmi'ye aitmiş, çılgın para. Sülalede bir o uğraşmış bu işlerle. Kardeşine, annesine, abisine verdikten sonra tertemiz bir iki yüz bir üç yüz kalıyormuş kendine. Bu parayla da istediğiniz işi kurarmışsınız. Yalnız Fehmi'nin bankaydı, maliyeydi, sicili karmakarışıklmış. O yüzden arazilerin tapusu çıktığı vakit, tapuları güvenilir birinin üzerine almak istiyormuş.

Bu kişi, senden başkası değil.

Yargıtay'da dosyaları bekliyormuş. Dosyalar dönüp gelse en az iki-üç sene yatarı varmış. Ne kardeşi ne abisi bakarmış ona içeride. Anasının da maaşı anca kendisine yetermiş. Araziler paraya çevrildiğinde de para senin hesabında duracaktıymış, Fehmi içeri girse de haftalık iki bin lira sen yollarmışsın. Zaten en fazla iki bin lira haftalığa müsaade ediyormuş devlet.

Fehmi anlatırken telefonu çalıyor. Tırı satın alacak adam telefonu açmıyormuş, Fehmi bir arayıversin istiyor tırın sahibi. Kendini bu arazi işinde çıkabilecek aksaklıkları düşünürken bu-

luyorsun. Araziler senin üzerine olsa yani, var mı bunun olumsuz bir yanı... Yokmuş gibi duruyor. Bahsedilen paralar iş için fazlasıyla yetiyor. Bir imzayla, doğru anda, doğru yerde bulunarak, ufak bir talih kıvılcımıyla düzlük çıkabilir karşına. Uykusuz gecelerim, diyorsun, nefesine dolan karanlığın boğuculuğunu yendiğini tasarlıyorsun, öyle özledin ki rahat bir uykuyu... Peşinden noktalar bir bulut oluyor, yapmak istediklerin büyük resmin içinde kayboluyor, kendini bir sürü işin içinde, para hesaplarının, müşterilerin, yüzeyleri sıvanmış bir hengâmenin ortasında buluyorsun. Panik kaplıyor içini, kendinden uzaklaştığını, sığlaştığını, bir sayfa kitabı okuyacak dermanı bulamayacağını di-ziyorsun peş peşe. Hemen yardım ediyorsun kendine, kazançlı bir iş olunca, her imkânı sağlayabilirsin gibi geliyor, yapacakların kolaylaşmış gibi, huzurlu bir insana dönüşebilirmişsin gibi. Fehmi'yle arandaki mesafe kısalacak bu şekilde, gecenin bir vakti, kulüpte parası bitiyor Fehmi'nin, telefon ediyor sana, dönmüyor dili. "Para getir yeğenim," diyor, dehşet verici. Babana güveniyorsun hemen, izin vermez böyle şeylere, gerekirse en baştan çizer. "Çizeriz bu sınırları," diyorsun. Dosyalar önüne gelse, içeri girse Fehmi. "Tabii yollarım haftalık parasını," diye düşünüyorsun. Cezaevine para yollamak için oraya gitmek mi gerekir her hafta, telefonla banka uygulamasıyla çözülür mü acaba, bilemiyorsun, cezaevi kapısına yeniden gitmek istemiyorsun, her hafta ATM'ye gidecek bile olsan sıkıntı yayılıyor içine. "Bir çözüm bulunur," diyorsun. Ne uğruna göze alabilirsin bunları ya da bir çözüm bulunur diyerek, çoktan göze alıyorsun?

Tırı alacak adam Fehmi'nin telefonunu da açmıyor, masa başı işler de böyle işte, iletişim kesilince elden bir şey gelmiyor.

Eve dönerken konuşulanları buğulanmış penceredeki izlere benzetiyorsun. Parmağın süründüğü yerler kuruduğunda leke bırakacak.